

Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο του SIMON GASS, εφημερίδα το Βήμα, 15/06/2005

Νοβ 2005 8

Μετά το αρνητικό αποτέλεσμα των πρόσφατων δημοψηφισμάτων για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα συχνά παρατηρείται να περιγράφονται οι επόμενοι μήνες ως μία μάχη για το μέλλον της Ευρώπης ανάμεσα σε δύο αντίθετα οικονομικά και κοινωνικά μοντέλα.

Το ένα είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό μοντέλο, το οποίο θεωρητικά ανταλλάσσει υψηλή φορολογία και χαμηλή ανταγωνιστικότητα με υψηλή κοινωνική προστασία και εξασφάλιση θέσεων εργασίας. Το άλλο είναι το λεγόμενο Αγγλοσαξονικό Μοντέλο, όπου χαμηλή φορολογία και υψηλή ανταγωνιστικότητα ανταλλάσσονται με χαμηλά επίπεδα κοινωνικής προστασίας και υψηλότερη ανεργία. Το πρόβλημα με αυτή την ανάλυση είναι ότι υπερβάλλει στην εκτίμησή της για τις διαφορές που υπάρχουν εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιπλέον μας ωθεί να σκεφτόμαστε με επιζήμιους όρους χαμένων και κερδισμένων και μάλιστα τη στιγμή ακριβώς που έχουμε ανάγκη να είμαστε ενωμένοι.

Η ενότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική τώρα, επειδή χρειάζεται να δείξουμε πως εξακολουθούμε να πιστεύουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στα σχεδόν 50 χρόνια ζωής της η Ένωση έχει να επιδείξει αξιοσημείωτες κατακτήσεις, έθεσε τα θεμέλια για οικονομική επιτυχία και κοινωνική δικαιοσύνη, αλλά επίσης ένωσε την Ευρώπη. Πριν από 20 χρόνια η Ευρώπη ήταν χωρισμένη μεταξύ ετοιμοπόλεμων μελών του NATO και του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Τώρα πια χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης αποτελούν αναπόσπαστα κομμάτια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όμως τα αποτελέσματα των δημοψηφισμάτων στη Γαλλία και την Ολλανδία -και των δημοσκοπήσεων σε άλλα μέρη της Ευρώπης- δείχνουν πως οι ευρωπαίοι πολίτες δεν έχουν πειστεί ότι η Ε.Ε. έχει τις απαντήσεις στα καθημερινά τους προβλήματα: Πώς μπορούν οι οικονομίες μας να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας με ανταγωνισμό και από τις ασιατικές οικονομίες των χαμηλών ημερομισθίων και από τις οικονομίες της υψηλής τεχνολογίας των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας; Πώς μπορούμε να διατηρήσουμε ένα ισχυρό κράτος πρόνοιας όταν η αναλογία μεταξύ των εργαζομένων που συνεισφέρουν και των πολιτών που λαμβάνουν είναι σαφώς υπέρ των δεύτερων καθώς ο πληθυσμός της Ευρώπης γερνάει; Και πως αντιμετωπίζουμε τις προκλήσεις της μετανάστευσης;

Οι πολίτες θέλουν απαντήσεις.

Αναπόφευκτα, αυτό σημαίνει διάλογο σχετικά με την κατεύθυνση της Ε.Ε. Και μπαίνει κανείς στον πειρασμό να κάνει αυτόν τον διάλογο με αναφορές στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο και το Αγγλοσαξονικό Μοντέλο ανάπτυξης. Όμως έτσι ενδέχεται να πολωθεί το κλίμα άνευ λόγου. Η Σουηδία και η Φινλανδία είναι παραδείγματα στα οποία διαφαίνεται ο τρόπος με τον οποίο είναι δυνατόν να συνδυαστεί ένα ισχυρό κοινωνικό μοντέλο με δυναμική και εξωστρεφή οικονομία. Η Βρετανική οικονομία, για παράδειγμα, δεν είναι η λοταρίας της ελεύθερης αγοράς όπως κάποιοι πιστεύουν. Υπάρχει ένα ισχυρό κράτος πρόνοιας με δωρεάν σύστημα υγείας για κάθε πολίτη χωρίς επιβάρυνση του εργοδότη ή του εργαζομένου. Σε μία εποχή που η μεγαλύτερη ανισότητα στην Ευρώπη είναι αυτή μεταξύ εργαζομένων και ανέργων, η Βρετανική οικονομία δημιούργησε περισσότερες από 2 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας τα τελευταία 8 χρόνια. Και όταν η βρετανική κυβέρνηση συνυπέγραψε τελικά την Κοινωνική Χάρτα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έκανε γιατί πίστευε και πιστεύει σε μία ισχυρή κοινωνική πολιτική τόσο σε ευρωπαϊκό αλλά και σε εθνικό επίπεδο που προστατεύει τους ασθενέστερους πολίτες. Εξάλλου ούτε το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο υπάρχει σε μία αμιγή μορφή. Η πίεση του εξωτερικού ανταγωνισμού και η ομοφωνία στην ΕΕ για το άνοιγμα των αγορών σε βασικούς τομείς, όπως οι τηλεπικοινωνίες και η ενέργεια, σημαίνει πως όλες οι ευρωπαϊκές οικονομίες είναι περισσότερο προσανατολισμένες προς την αγορά.

Βεβαίως αυτό δεν σημαίνει πως δεν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές οικονομικές και κοινωνικές παραδόσεις. Όμως καμία χώρα στην Ευρώπη δεν προβλέπει σε μια υπερανταγωνιστική οικονομία χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη όπως και καμία χώρα δεν προβλέπει σε ένα σύστημα κοινωνικής πρόνοιας χωρίς τα οικονομικά μέσα που απαιτούνται για την χρηματοδότηση του. Όλοι μας αντιμετωπίζουμε την ίδια πρόκληση: πώς να χειριστούμε τις σύγχρονες διεθνείς συνθήκες με τρόπο που να εξασφαλίζει και ανταγωνιστική οικονομία και μια δίκαιη κοινωνία.

Ο κοινός παράγοντας που συνδέει και τις δύο αυτές επιδιώξεις είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας: όπως έχει τονίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η καταπολέμηση της ανεργίας είναι το ισχυρότερο όπλό μας για την καταπολέμηση της φτώχειας. Το ζήτημα δεν είναι να βρούμε μια και μοναδική συνταγή αδιαφορώντας για τις παραδόσεις κάθε κράτους-μέλους. Πρέπει όμως η ΕΕ να δημιουργήσει ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών.

Επομένως, πρέπει να υπάρξει ένας διάλογος στην ΕΕ που θα δείξει στους ευρωπαίους πολίτες πως οι ηγέτες τους δεν είναι απορροφημένοι από μυστηριώδης αλλαγές στους όρους της Συνθήκης, αλλά ότι εργάζονται για την εξεύρεση λύσεων στα καθημερινά τους προβλήματα. Τότε οι πολίτες θα εμπιστευτούν τους ευρωπαίους ηγέτες και σε θέματα όπως το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Αυτός ο διάλογος για το μέλλον της Ευρώπης είναι μια ευκαιρία. Είναι ένας διάλογος στον οποίο η Βρετανία θέλει να συμμετέχει αλλά δεν επιδιώκει να κατευθύνει. Χρειάζεται όλοι να ακούσουμε με προσοχή προτού καταλήξουμε σε συμπεράσματα τα οποία θα έχουν μακροχρόνιες επιπτώσεις για τους ευρωπαίους πολίτες.

*** Το *Civilitas.GR* και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την Ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)**